

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการศึกษาถ้ำนกรองเรื่องร้องเรียนและสภาพปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภค
ในคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๔
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) ๔๐๔ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

ที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาถ้ำนกรองเรื่องร้องเรียนและสภาพปัญหาการคุ้มครองผู้บริโภค ในคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการใช้ตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์โซดา น้ำแร่ธรรมชาติ และเปียร์ไร้อัลกอฮอล์ ที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาทำการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนทำกิจกรรมทางการตลาด ต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ทางการค้า โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลิตภัณฑ์โซดา น้ำแร่ธรรมชาติ หรือเปียร์ไร้อัลกอฮอล์ จะอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งมาตรา ๔๐ กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหาร อันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดหลงเชื่อโดยไม่สมควร ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจที่จะโฆษณาเครื่องดื่ม จะต้องขออนุญาตก่อนทำการโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้าด้วย อย่างไรก็ตามได้มีปัญหาในทางปฏิบัติโดยผู้ประกอบธุรกิจนำตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายผลิตภัณฑ์มาโฆษณาโดยไม่ได้รับขออนุญาตโฆษณาในคุณภาพอาหาร ซึ่งไม่ต้องขออนุญาตโฆษณาก่อนให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.๒๕๒๒ เป็นอย่างมาก

ปัจจุบันมีช่องว่างกฎหมายในการที่ผู้ประกอบธุรกิจโฆษณาผลิตภัณฑ์สินค้านำตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายการค้าของสินค้าแอลกอฮอล์มาโฆษณากับสินค้าเครื่องดื่ม เนื่องจากกฎหมายห้ามมิให้โฆษณา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งในการจดทะเบียนตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์สินค้าสามารถจดทะเบียนต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา ถ้าไม่มีการคัดค้านจากเจ้าของตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ก็สามารถนำตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์นั้นมาใช้ และเมื่อนำตราสัญลักษณ์และเครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาใช้ จะทำให้ประชาชนทั่วไป เยาวชน และเด็ก นึกถึงสินค้าเดิมที่ใช้ในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเพิ่มรายได้ของตน จากการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ พบว่าบางพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวยังมีร้านค้าแสดงป้ายที่ระบุถึงตราสัญลักษณ์ เครื่องหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีการลงพื้นที่เพื่อตรวจตราการกระทำความผิด และรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนและร้านค้า

หลังจากคณะกรรมการร่วมฟังข้อมูลข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาแล้ว คณะกรรมการได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. เพื่อแก้ปัญหาโฆษณาแฝง หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดลำดับความสำคัญของการโฆษณาแฝงให้เป็นปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้น และควรมีการแก้ไขกฎหมายให้มีความครอบคลุมยิ่งขึ้น ซึ่งหากมีการแก้ไขกฎหมายนี้ จะขอเสนอถ้อยคำ เพื่อปรับแก้กฎหมาย ดังนี้

“ห้ามผู้ได้รับจดทะเบียน ผลิต ใช้ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือเผยแพร่ฉลาก หรือตราสัญลักษณ์ ในสินค้าทุกชนิดที่สามารถสื่อหรือเชื่อมโยง หรือทำให้สำคัญผิดถึงสินค้าที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในทุกกรณี

ความผิดตามมาตรานี้ถือว่าเป็นความผิดอาญา และขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นความผิดอันยอมความมิได้ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำปรับทั้งตัวการ ผู้สนับสนุน”

๒. ปัญหาของการโฆษณาแฝงจะมีข้อพิจารณาที่ขัดตักฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ในการแก้ปัญหาดังกล่าวควรให้กระทรวงพาณิชย์ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เพื่อควบคุมดูแลฉลากแอลกอฮอล์ โดยระบุให้เมื่อจดทะเบียนในรูปแบบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว ห้ามมิให้จดทะเบียนกับสินค้าประเภทอื่น ๆ อีก และควรแก้ไขมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแก้บทลงโทษให้มีอัตราโทษขั้นต่ำสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้ด้วย รวมทั้งควรมีการแก้ไขคำนิยามของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑ โดยเพิ่มการโฆษณาแฝงไว้ในคำนิยาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาเนื้อหาของมาตรา ๓๒ ได้

มติที่ประชุม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติขอให้หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมได้ทำเอกสารต่าง ๆ ในประเด็นเกี่ยวกับข้อจำกัดกฎหมาย ข้อควรแก้ไข เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อจะได้จัดทำข้อสรุปผลการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค และในอนาคตอาจจะมีการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรมต่อไป

ที่ประชุมได้มีมติกำหนดนัดประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

นายคมสันต์ สุวรรณ
นิติกรชำนาญการพิเศษ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายคนพล ต้อยสุวรรณ
ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานคณะกรรมการ
การคุ้มครองผู้บริโภค
ผู้ตรวจสรุปผลการประชุม